

La diversitat cultural és diversa

Published by [Interacció](#) [1] on 04/12/2018 - 10:24 | Last modification: 17/02/2026 - 08:54

L'article explora com la diversitat —llengüística, d'identitats, de formes d'expressió— no és només una realitat sociocultural sino un principi polític que exigeix polítiques concretes i no discursives.

Diversitat i cultura. Aquest binomi sintetitza un dels reptes de les societats del segle XXI. Certament, la globalització ha esvaït els límits i les fronteres i ha dissolt la pretesa homogeneïtat de les realitats nacionals. Ara bé, els estats han seguit projectant imatges del fet cultural hermètiques i poc permeables a la pluriculturalitat. Amb l'objectiu d'oferir solucions a aquesta problemàtica, la Conferència General de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (Unesco) va aprovar l'any 2005 la Convenció sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals. Més de deu anys després, *"Globalization, culture, and development: The UNESCO Convention on Cultural Diversity"* en valora l'impacte i la vigència.

El recull d'articles que editen Christiaan De Beukelaer, Miikka Pyykkönen i J. P. Singh analitza des de punts de vista i disciplines diverses els èxits, les debilitats i la projecció de la convenció. D'entrada, destaquen que la "diversitat" és un concepte clau del treball de la Unesco en matèria de cultura, desenvolupament i educació. Per això consideren que el document encara és "a useful and important instrument in the debate on cultural diversity" (p. 2). Val a dir que la Convenció va ser important en tant que va ser el primer document internacional que reconeixia que els béns culturals no només tenien un valor econòmic, ja que són sobretot "a vehicle of identity, value and meaning" (Art. 1).

Això no obstant, la seva validesa no emmascara les febleses de la declaració. I és que no acaba d'englobar la complexitat del concepte "diversitat cultural" ni especifica exactament a què es refereix. Mentre sembla que "diversitat" es refereix sobretot a la pluralitat d'expressions culturals, un sentit més ampli del concepte es deixa veure entre línies. Tal com s'afirma a la introducció, la polisèmia del terme "diversitat cultural" s'origina en els processos de treball propis de la UNESCO.

Així, el llibre vol

- destacar els aspectes positius de la convenció per subratllar-ne la necessitat;
- plantejar els reptes que queden pendents;
- aportar pistes sobre com ha d'influir la convenció en les lleis i les polítiques sobre la diversitat cultural i els drets culturals.

L'argument nuclear del conjunt d'articles és el següent: "The 2005 Convention is a very useful tool to deal with cultural diversity at a global level, but [...] it remains relatively weak in many of the (policy) contexts within which cultural diversity is intertwined with issues of human rights and sustainability" (p. 3). A més a més, no es pot negar que hi ha certes limitacions en la implementació de la convenció. Per precisar l'anàlisi, el llibre es divideix en quatre dimensions: "cultura", "diversitat", "la Convenció" i "mirant endavant".

La diversitat cultural no pot ser només una declaració de principis

Segons Singh, el llibre mostra el triomf de la convenció a l'hora d'establir normes a partir d'un concepte tan polièdric. A la vegada, els articles dibuixen la relació intrínseca entre poder i cultura. La diversitat s'afronta des del punt de vista dels productes culturals i per això deixa de banda qüestions més generals, com ara la manera en què les societats comprenen la diversitat. A través de l'anàlisi multidisciplinar la convenció revela una sèrie de confusions ontològiques:

"Culture is broadly conceived but cultural products are, in practice and for data collection, narrowly defined. Cultural diversity is explicitly mentioned, but cultural rights overlooked. A universal language of human rights backs the convention's claims, but Western powers and ontologies guide its creation and implementation" (p. 254).

Al mateix temps, ens hem de preguntar quina validesa té un document que no esmenta la digitalització del món de la cultura. Si més no, és una bona manera d'entendre les sinergies entre globalització, cultura i desenvolupament, la tríada de conceptes del títol del llibre.

En definitiva la Convenció és un pas important però com la majoria de documents d'aquesta mena es queda curt. La retòrica de la Unesco és certament grandiloqüent i té una influència indiscutible. Ara bé, fins a quin punt és capaç de transformar les realitats locals? La diversitat cultural segueix sent un repte per les polítiques culturals perquè, com a concepte, és d'allò més divers.

Aquest llibre està registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]](#)[ERCles](#) [2].

Categories: Article

Tags: diversitat cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: inclusió cultural

Tags: educació i cultura

Tags: pensament cultural

Tags: governança cultural

Tags: drets culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/diversitat-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7640>